

PBS Beleid

PBS

PBS staat voor Positive Behavior Support en is een schoolbrede aanpak waarbij een schoolteam zich richt op het stimuleren van gewenst gedrag van leerlingen. Dit doen zij door :

- De waarden van de school te bepalen en de gedragsverwachtingen hieraan te koppelen.
- De gedragsverwachtingen te visualiseren.
- Door middel van lessen in goed gedrag de gedragsverwachtingen daadwerkelijk in te oefenen.
- Het gewenste gedrag structureel te bekrachtigen door middel van een schoolbreed beloningssysteem.
- Te werken aan een positieve schoolcultuur.
- Het actief toezicht in de algemene ruimten en m.n. het schoolplein verder aan te scherpen.
- Afspraken te maken over ongewenst gedrag en de daaropvolgende interventies en consequenties.
- Data te verzamelen en te analyseren.

Op deze manier ontstaat een veilig en voorspelbaar klimaat waarbinnen pro sociaal en leerbevorderend gedrag systematisch wordt bekrachtigd en ongewenst gedrag eenduidig wordt omgebogen. De leerlingen weten wat er in de school van hen verwacht wordt en gedragen zich daarnaar. Voor verreweg de meeste leerlingen biedt deze sociale omgeving voldoende basis om zich goed te kunnen richten op de lesstof. Zo ontstaat meer effectieve leertijd, grotere taakgerichtheid en minder verstoring in de klas. De leerprestaties verbeteren.

Bij PBS wordt gesproken over drie niveaus van interventies :

- De interventies op het groene niveau gelden voor alle leerlingen van de school.
- De interventies op het gele niveau gelden voor sommige leerlingen die een verhoogd risico hebben op gedragsproblemen.
- De interventies op het rode niveau gelden voor enkele leerlingen die een zeer hoog risico hebben op gedragsproblemen.

In augustus 2018 is het team van Daltonschoon Hillegom gestart met de implementatie van PBS. De implementatie bestaat uit een aantal intensieve teamtrainingen en een aantal overleggen met het Leerteam gedrag. Tijdens de teambijeenkomsten worden de PBS schoolafspraken geformuleerd en in het PBS beleid opgenomen. De schoolafspraken vormen het uitgangspunt van PBS op Daltonschoon Hillegom.

Het Leerteam gedrag bestaat uit Joyce (directeur), Femke en Masja (beide leerkrachten). De externe PBS coach is Monique. Het Leerteam gedrag komt ongeveer één keer per 5/6 weken bij elkaar met als doel :

- Het nemen van beslissingen t.a.v. input uit de teamtrainingen.
- Het monitoren van het verloop van het implementatieproces.
- De terugkoppeling van de feedback vanuit het team.
- De voorbereiding en de evaluatie van de teamtrainingen.
- Het analyseren van de data (consequenties)
- De eventuele aanpassing van het beleid

A. De matrix met de gedragsverwachtingen

Het team heeft schoolbrede gedragsverwachtingen geformuleerd voor de algemene ruimten in de school. De gedragsverwachtingen zijn gekoppeld aan de waarden van de school **Verantwoordelijk – Veilig – Respectvol – Effectief** en verwerkt in een matrix (bijlage 1).

De gedragsverwachtingen kunnen lopende het schooljaar worden aangepast als vanuit verzamelde data blijkt dat zij niet voldoende zorgen voor gewenst gedrag in de betreffende ruimte. De eventuele aanpassingen worden door het Leerteam gedrag uitgevoerd.

De gedragsverwachtingen zijn :

- Concreet (beschreven in termen van waarneembaar gedrag)
- Duidelijk en eenduidig (alle leerlingen weten precies wat er van hen verwacht wordt)
- Positief, kort en bondig
- In de actieve vorm

B. Het visualiseren van de gedragsverwachtingen

De gedragsverwachtingen worden gevisualiseerd door middel van foto's. De schoolbrede foto's komen op een poster op een aantal plekken in de school. De foto's voor de algemene ruimten van de school worden in wissellijsten op de betreffende plek opgehangen. Op deze wijze worden de leerlingen ook visueel herinnerd aan het gewenste gedrag.

C. Het aanleren van het gewenste gedrag

Vanuit de leertheorieën is aangetoond dat afkijken van gedrag in combinatie met het daadwerkelijk oefenen daarvan de meest krachtige en effectieve manier is om gedrag aan te leren. Dit kan nog extra worden benadrukt door de les in de betreffende ruimte te oefenen. Een voorbeeld les in goed gedrag is opgenomen als bijlage 2.

- In een planning is aangegeven welke schoolbrede gedragsverwachtingen in welke week centraal staan. Dat betekent dat de gedragsverwachtingen in iedere groep in dezelfde week wordt aangeboden. De planning van de gedragsverwachtingen is opgenomen in bijlage 1.
- De leerkrachten oefenen de gedragsverwachtingen in eerste instantie in m.b.v. het rollenspel. Een voorbeeld van een les in goed gedrag is opgenomen als bijlage 3. Is een rollenspel met een groep niet haalbaar, kan de hulp ingeroepen worden van een OOP-er. Er kan ook gekozen worden voor een andere vorm van inoefenen → Een kringgesprek, een debat, het maken van een stripverhaal, de schoolverlaters de gedragsverwachtingen laten oefenen met de jongere leerlingen, het maken van een filmpje. Deze vormen kunnen tevens gebruikt worden als extra mogelijkheid om de gedragsverwachtingen in te oefenen of te herhalen.
- Het personeel en alle andere volwassenen laten gedurende de schooltijd zelf het goede gedrag zien. Zij zijn een voorbeeld voor de leerlingen.
- Op schoolniveau kan besloten worden om de gedragsverwachtingen van een bepaalde ruimte te herhalen als blijkt dat de leerlingen terugvallen in ongewenst gedrag. Het PBS team is hierin leidend.

D. Het bekrachtigen van gewenst gedrag

De teamleden bekrachtigen structureel het gewenste gedrag van de leerlingen d.m.v. positieve feedback. Zij doen dit :

- relevant, oprecht en specifiek
- kort en duidelijk
- direct na het gewenste gedrag
- onvoorwaardelijk

Extrinsieke beloningen zijn extra waardevol tijdens de verwerving van nieuwe vaardigheden. Zij werken als versterker van gewenst gedrag. Er is gekozen voor het verdienen van munten en deze per groep te verzamelen in een muntenmeter.

- De leerlingen kunnen munten verdienen voor het gewenste gedrag bij de gedragsverwachtingen uit de matrix. M.n. de nieuwe gedragsverwachtingen worden de eerste week royaal beloond. Al het personeel deelt munten uit, dus naast het onderwijzend personeel ook de directie en het onderwijsondersteunend personeel.
- De munten worden verzameld in een muntenmeter, die zichtbaar in de klas staat. De leerkrachten proberen zelf uit wat het beste moment is om de munten te innen. Tijdens een evaluatie zullen de ervaringen worden gedeeld en wordt eventueel een schoolafpraak gemaakt.
- Ook het gewenste gedrag van al aangeboden gedragsverwachtingen blijven belonen met munten, nu echter iets gematigder. Doe dit onvoorspelbaar : 'You never know when you get a surprise!'
- De leerlingen moeten per groep 50 munten verzamelen voor een groepsbeloning. Ook dit zal na enkele weken worden geëvalueerd.

- De leerkrachten bedenken samen met de leerlingen groepsbeloningen. Er wordt maximaal 10 minuten aan de groepsbeloning besteed en deze is bij voorkeur kosteloos.

E. Het corrigeren van ongewenst gedrag

Reactieprocedure

Als een teamlid een leerling betrapt op ongewenst gedrag, wordt de reactieprocedure in gezet. Een leerling wordt bevraagd op het gewenste gedrag en krijgt de kans dit alsnog te laten zien. Als dat lukt, bekrachtigd het teamlid dit door het geven van een dikke duim, een knipoog of door te zeggen dat de leerlingen de juiste keuze heeft gemaakt. Als het de leerling niet lukt om het gewenste gedrag te laten zien, zegt het teamlid wat de gedragsverwachting is en direct ook wat de consequentie is als hij/zij niet luistert. Ook nu krijgt de leerling de kans om alsnog het gewenste gedrag te laten zien. Als dat lukt de dikke duim of knipoog. Lukt het niet, dan wordt de consequentie gegeven. De schematische uitwerking van de reactieprocedure is als bijlage 4 opgenomen.

F. De consequenties en interventies bij aanhoudend ongewenst gedrag

Tijdens een studiedag heeft het team onderscheid gemaakt tussen klein en groot ongewenst gedrag. Voor klein ongewenst gedrag heeft het team consequenties en interventies geformuleerd. Deze zijn opgenomen in een schema dat als bijlage 5 is opgenomen. In het tweede deel van schooljaar 2018-2019 formuleert het team de consequenties en interventies voor groot ongewenst gedrag. Deze zullen ook in het schema worden opgenomen.

G. Het actief toezicht op het plein

De rol van de surveillant op het plein

De surveillant :

- is alert en waarborgt de veiligheid van de leerlingen.
- loopt random rond om het overzicht te bewaren; bij voorkeur verdeeld over 3 gebieden.
- zorgt dat er tussen de zandbak en de boom minimaal 1 leerkracht staat.
- speelt mee met de leerlingen als een groep(je) de ondersteuning nodig heeft.
- houdt zich consequent aan de gedragsverwachtingen op het plein.
- geeft positieve feedback voor gewenst gedrag.
- past de reactieprocedure toe als leerlingen ongewenst gedrag laten zien.
- zet de afgesproken consequenties in als de leerling niet luistert na inzet van de reactieprocedure.
- meldt bij een collega als hij/zij even het plein verlaat.
- biedt eerste hulp bij ongelukjes.
- mag zijn/haar mobiel meenemen op het plein, maar niet om te bellen en te appen.
- mag koffie en thee meenemen op het plein, maar proberen zoveel mogelijk te voorkomen dat leerlingen tegen hen aanstoten.

Organisatie van het toezicht

- Bij ziekte van een collega proberen zij wel zoveel mogelijk in te vallen.
- De invallers surveilleren mee.
- Als de leerlingen zijn verdeeld door ziekte van een leerkracht, spelen zij mee met de groep waar zij de dag doorbrengen.

Spel en spelmateriaal

- Alleen de leerlingen van groep 1 t/m 3 spelen met het kleutermateriaal.
- Stoeien mag op het kunstgras met de volgende afspraken :
 - Doe je schoenen uit.
 - Kijk elkaar steeds aan.
 - Respecteer het stopteken van de ander.
- Voetballen mag alleen op het pannaveld.
- De leerlingen van groep 4 t/m 8 hebben in de groep een bak met buiten speel materiaal. De bak wordt door de leerlingen weer meegenomen naar de groep.
- Met de fietsjes alleen op de stenen.

- Emmers en scheppen alleen in de zandbak.
- De fietsen worden door de Savio opgeruimd, m.u.v. de woensdag en vrijdag.
- Er zijn kaarten met leuke spelactiviteiten op het plein. Deze komen op een centrale plek, zodat de leerlingen erbij kunnen.
- De leerlingen mogen een bal van thuis meenemen.

H. De positieve schoolcultuur

PBS richt zich op het schoolbreed verleggen van de focus op negatief naar de focus op positief gedrag. Naast het inoefenen van de gedragsverwachtingen en het systematisch belonen van gewenst gedrag, wordt binnen de school nog op andere manieren aan een positieve schoolcultuur gewerkt. Hierdoor ontstaat een veilige en prettige sfeer en wordt preventief gewerkt om gedragsproblemen te voorkomen.

Op de Daltonschool wordt op onderstaande wijze extra aandacht besteed aan de positieve schoolcultuur :

- Er vindt dagelijks aan het begin van de dag een gezamenlijke briefing plaats.
- De directeur begroet de leerlingen en hun ouder(s) bij de voordeur.
- De leerkrachten begroeten de leerlingen 's ochtends (en 's middags) bij de deur met een hand en iets persoonlijks.
- De leerkrachten zorgen voor voorspelbaarheid en duidelijkheid in de groep (eenduidig aandachtsignaal – GIP – gebruik picto's).
- De teamleden laten goed voorbeeld gedrag zien.
- De teamleden reflecteren op hun eigen handelen en passen hun aanpak hierop aan.
- De teamleden stimuleren dat leerlingen elkaar positieve feedback geven.
- De leerkrachten sturen regelmatig een positief bericht naar de ouders.

I. Het sturen op basis van data

De consequenties bij klein ongewenst gedrag worden zoveel mogelijk door de leerkrachten onthouden en eventueel voor een individuele leerling worden bijgehouden als er sprake is van veelvuldig ongewenst gedrag.

Het team heeft ervoor gekozen om de consequenties bij groot ongewenst gedrag te registreren. Op deze wijze houden zij het gedrag van de leerlingen goed in de gaten en kan er tijdig geïntervenieerd worden als er sprake is van aanhoudend ongewenst gedrag. De registratie wordt als notitie opgenomen in Parnassys.